

Zarządzenie Nr 8/2012
Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie
z dnia 15 lutego 2012 r.

w sprawie wprowadzenia "Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku A Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie" i zasad jej przestrzegania.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 4, 5, 6, 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tj.: Dz.U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.), § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719) oraz § 37 ust. 1 pkt 1) i § 38 ust. 1 i 3 Regulaminu Pracy Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie, stanowiącego załącznik do Zarządzenia Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie z dnia 9 kwietnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu pracy w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie, zarządza się co następuje:

§ 1

Wprowadza się w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie "Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego dla budynku A Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie" w brzmieniu jak w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zobowiązuje się wszystkich pracowników i studentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie do zapoznania się z postanowieniami "Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku A Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie" i jej przestrzegania.

§ 3

Przyjęcie do wiadomości postanowień „Instrukcji”, o której mowa w § 1 zarządzenia i zobowiązanie się do jej przestrzegania, każdy pracownik potwierdza własnoręcznym podpisem w „OŚWIADCZENIU”, stanowiącym załącznik do „Instrukcji”.

§ 4

Zapoznanie studentów z postanowieniami „Instrukcji” o której mowa w § 1 zarządzenia i zobowiązanie do jej przestrzegania przeprowadza Sekcja BHP.

§ 5

Wykonanie zarządzenia powierza się Kanclerzowi Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie.

§ 6

Traci moc Zarządzenie Nr 40/2010 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla Budynku Głównego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie” i zasad przestrzegania jej ustaleń.

§ 7

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR

prof. dr hab. Stanisław Komarński

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia Nr 8/2012
Rektora PWSZ w Tarnowie
z dnia 15 lutego 2012 r.

**INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA
POŻAROWEGO
dla budynku A
PAŃSTWOWEJ WYŻSZEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ
w TARNOWIE**

Tarnów * luty * 2012 r.

Spis treści:

1. INFORMACJE OGÓLNE.....	4
1.1. Przeznaczenie budynku	
1.2. Przedmiot i zakres opracowania	
1.3. Cel opracowania	
1.4. Postanowienia wstępne	
1.5. Zakres stosowania instrukcji	
1.6. Pojęcia i definicje	
2. WARUNKI TECHNICZNE OBIEKTU.....	7
2.1. Charakterystyka budynku A	
2.2. Konstrukcja budynku	
2.3. Liczba kondygnacji i ich zagospodarowanie	
2.4. Instalacje w budynku	
2.5. Usytuowanie w stosunku do lokalizacji służb porządkowo – ratowniczych	
3. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ BUDYNKU.....	9
3.1. Powierzchnia budynku	
3.2. Wysokość budynku	
3.3. Odległość od budynków sąsiadujących	
3.4. Materiały niebezpieczne pożarowo	
3.5. Wielkość obciążenia ogniowego	
3.6. Klasa odporności pożarowej	
3.7. Kategoria zagrożenia ludzi i przewidywana liczba osób na każdej kondygnacji	
3.7.1. Kategoria zagrożenia ludzi	
3.7.2. Liczba osób przebywających w budynku i na poszczególnych kondygnacjach	
3.8. Lokalizacja pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem	
3.9. Podział obiektu na strefy pożarowe	
3.10. Drogi pożarowe	
4. WYPOSAŻENIE BUDYNKU W URZĄDZENIA P-POŻAROWE I GAŚNICE.....	12
4.1. Przeciwpożarowe wyłączniki prądu	
4.2. Główny zawór wody	
4.3. Hydranty wewnętrzne w budynku	
4.4. Hydranty zewnętrzne na terenie Uczelni	
4.5. Hydranty zewnętrzne poza terenem Uczelni	
4.6. Podręczny sprzęt gaśniczy	
4.7. Oświetlenie ewakuacyjne	
4.8. Akustyczny wewnętrzny system powiadamiania o zagrożeniu i ewakuacji	
4.9. Oddymianie klatek schodowych	
4.10. Nawiewna wentylacja przeciwdymowa	
4.11. Konserwacja sprzętu gaśniczego	
5. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA....	15
5.1. Warunki techniczne ewakuacji	
5.2. Ogólne zasady postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia	

6. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO.....	17
6.1. Prace niebezpieczne pożarowo	
6.2. Zasady organizacyjne ustalania prac niebezpiecznych pożarowo	
6.3. Zasady działania komisji	
6.4. Przestrzeganie zasad bezpiecznej pracy	
6.5. Przygotowanie pomieszczeń i miejsc pracy	
6.6. Obowiązki osób dozorujących i wykonujących prace niebezpieczne pożarowo	
7. ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU POŻARU.....	21
7.1. Przyczyny powstania pożaru	
7.2. Potencjalne drogi rozprzestrzeniania się ognia, dymów i gazów pożarowych	
7.3. Zwiększenie bezpieczeństwa pożarowego	
8. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.....	23
8.1. Warunki ewakuacji	
8.2. Sposoby alarmowania pracowników	
8.3. Alarmowanie służb ratowniczych	
8.4. Postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	
8.5. Uprawnienia straży pożarnej	
8.6. Czynności pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	
8.7. Praktyczne sposoby sprawdzania warunków i organizacji ewakuacji ludzi	
9. SPOSOBY ZAPOZNAWANIA PRACOWNIKÓW I STUDENTÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ Z TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI.....	27
10. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH ICH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI.....	28
11. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE I NORMY.....	31
12. ZAŁĄCZNIKI DO INSTRUKCJI.....	32

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Przeznaczenie budynku

Budynek A Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie jest obiektem użyteczności publicznej wykorzystywanym w celu działalności dydaktycznej. W budynku A w ograniczonym zakresie prowadzona jest działalność hotelowo - gastronomiczna dla potrzeb pracowników dydaktycznych i studentów.

1.2. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem opracowania jest Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla budynku A należącego do Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie

33 – 100 Tarnów

ul. Mickiewicza 8

Teren Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie zamyka się w kwartale ulic: Mickiewicza, Marki Boskiej Fatimskiej, Goldhammera, Bł. Ks. R. Sitko. Wjazd na teren Uczelni możliwy jest od ul. Mickiewicza oraz od ul. Goldhammera. Sterowanie szlabanami odbywa się z portierni z budynków A i C. Teren Uczelni jest ogrodzony i monitorowany przez całą dobę przez pracowników ochrony i system kamer rejestrujących.

Na terenie Uczelni budynki oznaczane są kolejno literami alfabetu: Budynek Główny - A, Budynek Dydaktyczno – Biblioteczny – B, Centrum Nowoczesnych Technologii – C i D. Usytuowanie budynków na terenie Uczelni wraz z ich oznakowaniem zaznaczono na załączonym planie obiektów.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie składa się z oddzielnych opracowań dla każdego obiektu, przy czym podstawowe zasady postępowania w wypadku zagrożenia i ochrony p-pożarowej są identyczne we wszystkich obiektach.

1.3. Cel opracowania

Celem opracowania jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym itp. jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji pomieszczeń w budynku.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla budynku A stanowi podstawowy materiał szkoleniowy z zakresu zapobiegania pożarom oraz materiał pomocniczy do wypełniania obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej przez kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych.

1.4. Postanowienia wstępne

Zgodnie z art. 4 Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.) Rektor jest obowiązany zapewnić ochronę przeciwpożarową na terenie Uczelni.

Obowiązki o których mowa w pkt. 10 realizuje się między innymi poprzez opracowanie pn. „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku A Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie”. Wymieniona Instrukcja powinna zawierać informację określone § 6 w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony

przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719)

Przedmiotowa Instrukcja podlega okresowej aktualizacji co najmniej raz na dwa lata, a także po zmianach sposobu użytkowania budynków Uczelni, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej. Zmiany w Instrukcji wprowadza się w trybie Zarządzenia Rektora.

1.5. Zakres stosowania instrukcji

Do zapoznania się z Instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji pracownicy potwierdzają w oświadczeniu własnoręcznym podpisem, które dołącza się do akt osobowych pracownika.

Postanowienia Instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących prace na terenie obiektu. Umowa o powierzenie prac lub najem pomieszczeń zobowiązuje wykonawców /najemców/ do przestrzegania ustaleń wynikających z treści niniejszej Instrukcji. Wyznaczeni przez Rektora pracownicy mają prawo kontrolować wykonawców /najemców/ w zakresie realizacji w/w ustaleń i przestrzegania przez ich pracowników postanowień Instrukcji.

1.6. Pojęcia i definicje

Pojęcia używane w opracowaniu zostały zaczerpnięte z aktów prawnych zamieszczonych w ostatnim rozdziale opracowania. Są to:

- Pożar

Pożarem nazywamy każdy przypadek niekontrolowanego procesu spalania materiałów palnych.

- Inne miejscowe zagrożenie

Innym miejscowym zagrożeniem nazywamy każde zjawisko nie będące pożarem lub klęską żywiołową w wyniku którego może dojść do zagrożenia życia ludzkiego lub strat w mieniu.

- Bezpieczeństwo pożarowe

Rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi uzyskiwany poprzez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych systemów zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegawczych przed pożarem.

- Bezpieczeństwo pożarowe budynku

Zespół rozwiązań techniczno budowlanych, zastosowanych rozwiązań architektonicznych i materiałowych oraz wyposażenie w środki techniczne wpływające na ograniczenie możliwości powstania pożaru, jego rozwoju i rozprzestrzeniania.

- Materiał niebezpieczny pożarowo

Rozumie się przez to następujące materiały niebezpieczne:

- gazy palne,
- ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55⁰C
- materiały zapalające się samorzutnie w powietrzu,
- materiały wybuchowe i pirotechniczne,
- materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
- materiały mające skłonności do samozapalenia.

- Kategoria zagrożenia ludzi

Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

ZL I – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób nie będących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się.

ZL II – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych.

ZL III – użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

ZL IV – mieszkalne.

ZL V – zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

- Przeciwpozarowy wyłącznik prądu

Rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

- Droga ewakuacyjna

Jest to droga stanowiąca część systemu ewakuacyjnego od wyjścia ewakuacyjnego do bezpiecznego miejsca (tj. przestrzeń otwarta lub inna strefa pożarowa).

- Budynek użyteczności publicznej

Rozumie się przez to budynek przeznaczony dla administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy i socjalny.

- Gęstość obciążenia ogniowego

Jest to energia cieplna, wyrażona w megadžulach, która może powstać przy spalaniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu w strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadającą na jednostkę powierzchni tego obiektu, wyrażoną w metrach kwadratowych.

- Strefa pożarowa

Jest to przestrzeń w budynku wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się do na zewnątrz lub wewnątrz wydzielonej przestrzeni.

- Prace niebezpieczne pożarowo

Rozumie się przez to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu.

- Odpowiednie warunki ewakuacji

Rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno – organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

- Odporność pożarowa

Jest to zdolność konstrukcji lub elementu budynku do spełnienia w określonym czasie w warunkach odpowiadających działaniu pożaru, wymagań dotyczących nośności, izolacji i szczelności pożarowej.

- Zagrożenie wybuchem

Jest to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjują-

cego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapłonu) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.

2. WARUNKI TECHNICZNE OBIEKTU

2.1. Charakterystyka budynku A

Budynek Główny PWSZ to obiekt wolnostojący 4-o kondygnacyjny (parter + 3 kondygnacje pięter) o układzie architektonicznym w kształcie „” z otwartym dziedzińcem od strony północnej, na którym znajduje się budynek dawnej kapliczki.

Pod częścią skrzydła frontowego (ozn. A) zlokalizowane są piwnica i żelbetowy bunkier opałowy na zakończeniu skrzydła od strony ul. Goldhammera. Nad całością budynku jest dach typu mansardowego z poddaszem użytkowym.

Wewnętrzny układ budynku jest 2-u traktowy – podłużny – z węższym traktem korytarzowym od strony dziedzińca i szerokim traktem pomieszczeń użytkowych od zewnętrznej strony budynku. Poddasze posiada układ podłużny 3-nawowy /ciąg pomieszczeń użytkowych od zewnętrznej i wewnętrznej strony budynku/.

W skrzydle B na parterze od strony północnej znajdują się rozdzielnie prądu (w dyspozycji Zakładu Energetycznego).

2.2. Konstrukcja budynku

- 1) Stropy: nad piwnicami znajduje się strop kolebkowy ceglany, pomiędzy parterem i I piętrem jest to sklepienie żagielkowe podzielone gurtami, piętra I i II oddziela strop żelbetowy na stalowych i żelbetowych dźwigarach, pomiędzy piętrem II i poddaszem znajduje się strop drewniany „z duszą” oparty na dźwigarach żelbetowych, przegrody i stropy nad poddaszem to konstrukcja drewniana.
- 2) Dach: dach mansardowy oparty jest na stalowej więźbie stolcowo-płatwiowej wieszarowej z krzyżulcami, deskowaniem pełnym i pokryciem z blachy stalowej ocynkowanej. Więźba dachowa /drewniana/ została pokryta środkiem ogniochronnym „Fobos-2” poprzez dwukrotne malowanie i uzyskała odporność ogniową 15 min. oraz właściwości materiału nie rozprzestrzeniającego ognia.

2.3. Liczba kondygnacji i ich zagospodarowanie

Budynek A to obiekt wolnostojący o zróżnicowanym przeznaczeniu poszczególnych kondygnacji:

- 1) Na poziomie piwnic znajdują się w części zachodniej (A-C) pomieszczenia gastronomiczne (kuchnia i sala konsumpcyjna), maszynownia dźwigu, w części wschodniej (A-B) wymiennikownia, podręczny warsztat oraz piwnice gospodarcze i maszynownia dźwigu. Zejście do piwnic jest możliwe wyłącznie z poziomu parteru niezależnymi ciągami schodów. Piwnice nie stanowią połączonego wewnętrznie ciągu komunikacyjnego.
- 2) Na parterze znajdują się pomieszczenia biurowe, dydaktyczne i gospodarcze, portiernia i szatnia usytuowane bezpośrednio przy wejściu / wyjściu głównym, zejścia do pomieszczeń na poziomie piwnic.

W pomieszczeniu portierni znajduje się apteczka pierwszej pomocy i torba sanitarna. Obok wejścia do portierni jest wywieszona instrukcja o zasadach udzielania pierwszej pomocy i instrukcja p-poż.

- 3) Na piętrze I znajdują się w segm. A - sala senacka, biura rektoratu i kancelarii, otwarta wnęka rekreacyjna, sala audytoryjna, w segm. B - pomieszczenia administracyjne, sale wykładowe, w segm. C - pomieszczenie wykładowców, sale wykładowe.
- 4) Na piętrze II znajdują się sale dydaktyczne, pracownie informatyczne, pomieszczenie informatyków i asystentów.
- 5) Na piętrze III znajdują się sale dydaktyczne, pomieszczenia asystentów, punkty ksero, w segm. C pokoje hotelowe dla wykładowców, pomieszczenia biurowe i magazynowe, wejścia (drzwi metalowe) na poddasze nieużytkowe znajdują się w pomieszczeniach ksero.

Charakterystyka sprzętu użytkowanego w budynku jest zależna od przeznaczenia poszczególnych pomieszczeń: w części gastronomicznej kuchenka zasilana z gazowej sieci miejskiej oraz kuchenne urządzenia zasilane prądem elektrycznym, w pomieszczeniach biurowych i asystentów stanowiska komputerowe, w salach wykładowych komputery i rzutniki audiowizualne, klimatyzatory w pomieszczeniach biurowych i sali audytoryjnej, w pokojach gościnnych elektryczne przepływowe ogrzewacze wody w łazienkach.

2.4. Instalacje w budynku

- 1) Instalacja elektryczna budynku zasilana jest ze stacji transformatorowo - rozdzielczej mieszczącej się na parterze budynku A w segm. „B” oraz rezerwowej stacji transformatorowej mieszczącej się przy ul. M. Boskiej Fatimskiej. Złącza kablowe zlokalizowano na zewnątrz budynku na ścianach segmentów A, B i C. Bezpośrednio nad skrzynkami złączy /z tworzywa sztucznego i przystosowanymi do zamykania na klucz/ na odpływach do rozdzielni głównych /GRA, GRB, GRC/ znajdują się wyłączniki pożarowe.
- 2) Zasilanie wind znajdujących się w segmencie B i C odbywa się poprzez wyłączniki /typu S193 – C50/ odpowiednio ze złączy kablowych sprzed wyłączników pożarowych. Awaryjny wyłącznik dla każdego dźwigu niezależny znajduje się na poziomie parteru w pobliżu drzwi dźwigu.
- 3) Instalacja grzewcza zasilana jest przez wymiennikownię wysokich parametrów zlokalizowaną w piwnicy. Wymiennikownia zasilana jest z miejskiej sieci ciepłowniczej. Na ścianie segm. A w odległości 8 m od ściany segm. B znajduje się złącze kablowe przeznaczone dla zasilania wymiennikowni ciepła znajdującej się w piwnicy segmentu A.
- 4) Instalacja wentylacyjna mechaniczna wywiewna znajduje się w pomieszczeniach klubowych /piwnice/, w kawiarni, pomieszczeniach serwera, części pomieszczeń na poddaszu oraz instalacja nawiewna w sali audytoryjnej (119-120) na I piętrze.
- 5) Sieć zasilania stanowisk komputerów zasilana jest z głównej rozdzielnicy GRA segm. A poprzez rozdzielnicę GRK promieniowo zasilającej tablice rozdzielcze TKA, TKB, TKC obwodów gniazd komputerowych.
- 6) Instalacja oświetleniowa oświetlenia ogólnego i ewakuacyjnego jest wspólna – wspólne są obwody oświetleniowe, tzn. dwa obwody specjalne przeznaczone dla oświetlenia drabin ewakuacyjnych oraz klatek, które posiadają oprawy pracujące w trybie awaryjnym, tj. przy zaniku napięcia standardowego (220V, 50Hz). Oprawy oświetlenia ewakuacyjnego posiadają własne (wbudowane) baterie akumulatorowe włączające się w przypadku zaniku napięcia podstawowego. Dla oświetlenia wewnętrznego zastosowano głównie oprawy

pięcia podstawowego. Dla oświetlenia wewnętrznego zastosowano głównie oprawy wiszące ze świetlówkami, z wyjątkiem III kondygnacji, gdzie oprawy oświetleniowe wbudowane zostały w sufit.

- 7) Ochrona przeciwporażeniowa sieci elektrycznej w której zasilany budynek pracuje w układzie TN. Jako uzupełnienie ochrony podstawowej tj. przed dotykiem bezpośrednim zastosowano środki ochrony dodatkowej, takie jak: bezpieczniki topikowe (dla zasilaczy rozdzielni i obwodów wewnętrznych linii zasilających), wyłączniki różnicowo - prądowe zainstalowane na zasilaniu tablic dla obwodów zasilanych z tablic piętrowych ogólnego przeznaczenia i obwodów gniazd wtykowych sieci komputerowej. Zgodnie z projektem zastosowano 3-stopniową ochronę przepięciową zrealizowaną za pomocą odgromników i ochronników oraz połączenia wyrównawcze.
- 8) Instalacja wodno - kanalizacyjna budynku posiada podłączenie do miejskiej sieci wodnej i kanalizacyjnej. Główny zawór wody dla budynku A znajduje się na korytarzu w piwnicy /na wprost pom. ozn. 010/.
- 9) Instalacja odgromowa wykonana jest systemem tradycyjnym. Z wykorzystaniem zwodów poziomych i pionowych. Przewody zwodzące ukryte zostały w bruzdach pod ociepleniem. Połączenia śrubowe przewodów zwodzących z taśmami metalowymi do obręczy są odkryte i znajdują się na wysokości 0,20 m nad poziomem chodnika.
- 10) Instalacja telefoniczna wewnętrzna umożliwia komunikowanie się pomiędzy biurami i przenoszenie rozmów na kolejne numery telefonów.
- 11) Instalacja gazowa zasilana z miejskiej sieci gazu doprowadzona jest do zaplecza kuchennego znajdującego się na poziomie podziemia. Główny zawór gazu wyniesiony jest na zewnątrz budynku. Skrzynka gazowa umieszczona na jest na murze oporowym od ul. Goldhammera.

2.5. Usytuowanie w stosunku do lokalizacji służb porządkowo – ratowniczych

- Straż Miejska /Tarnów, ul. Nadbrzeżna Dolna 7/ - ok. 1,5km., tel. (14) 621-14-25
- Pogotowie Energetyczne /Tarnów, ul. Studniarskiego 2/ - ok. 3,0 km., tel. 991
- Pogotowie Gazowe /Tarnów, ul. Wita Stwosza 7/ - ok. 3,0 km. tel. 992
- Komenda Miejska Policji /Tarnów, ul. Narutowicza 6/ - ok. 3,0 km. tel. 997
- Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Nr 1 /Tarnów, ul. Klikowska 39/ - ok. 2,0 km. tel. 998
- Pogotowie Ratunkowe / Tarnów, ul. Matki Bożej Fatimskiej 2/ - ok. 0,3 km. tel. 999
- Telefon alarmowy /Centrum Powiadania Ratunkowego/ – tel. 112

Wykazy telefonów alarmowych znajdują się w pomieszczeniach: w portierniach budynków, w sekretariatach Instytutów, w kancelarii i rektoracie, gabinetach i pokojach wykładowców.

3. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ BUDYNKU

3.1. Powierzchnia budynku

Budynek A to obiekt wolnostojący 4-o kondygnacyjny (parter + 3 kondygnacje pięter) o powierzchni poszczególnych kondygnacji:

- pow. zabudowy	2.415,00 m ²
- pow. użytkowa kondygnacji nadziemnych	4.421,00 m ²

- pow. użytkowa piwnic	447,70 m ²
- pow. użytkowa parteru	1.395,70 m ²
- pow. użytkowa I piętra wynosi	1.482,50 m ²
- pow. użytkowa II piętra wynosi	1.543,10 m ²
- pow. użytkowa poddasza	1.415,00 m ²
- pow. użytkowa ogółem	6.284,00 m ²
- kubatura ogółem	37.790,00 m ³

3.2. Wysokość budynku

Budynek z uwagi na wysokość ponad 12 m kwalifikuje się do grupy budynków średniowysokich (SW):

- wysokość budynku do stropu nad drugim piętrem wynosi – 13,90 m
- wysokość budynku z poddaszem użytkowym wynosi – 17,80 m.

3.3. Odległość od budynków sąsiadujących

1) Zabudowania sąsiadujące z terenem Uczelni w stosunku do budynku A oddalone są:

- po drugiej stronie ul. Mickiewicza - ok. 35 m,
- po drugiej stronie ul. Goldammera - ok. 30 m,
- po drugiej stronie ul. Matki Bożej Fatimskiej - ok. 300 m.

2) Obiekty na terenie Uczelni w stosunku do budynku A zlokalizowane są:

- od strony wschodniej budynek B – Dydaktyczno – Biblioteczny – ok. 25,0 m,
- od strony północnej budynek C i D – Centrum Nowoczesnych Technologii – ok. 100,0 m.

3.4. Materiały niebezpieczne pożarowo

Materiały niebezpieczne pożarowo, tj. ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, gazy palne, ciała stałe wytwarzające w zetknięciu z wodą lub parą wodną gazy palne, ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, ciała stałe palne utleniające o temperaturze rozkładu poniżej 21°C, ciała stałe jednorodnie o temperaturze samozapalenia poniżej 200°C oraz materiały mające skłonności do samozapalenia w budynku A Uczelni nie są przechowywane i składowane.

W budynku Uczelni nie przewidziano składowania materiałów niebezpiecznych pożarowo i wybuchowych.

3.5. Wielkość obciążenia ogniowego

Dla pomieszczeń zaliczonych do kategorii „ZL” gęstości obciążenia ogniowego nie oblicza się. (wg dokumentacji projektowej - nie przekracza 500 MJ/m²).

3.6. Klasa odporności pożarowej

Budynek znajduje się w klasie odporności pożarowej – C. Grubość ścian konstrukcyjnych z cegły pełnej wynosi od 92 cm do 75 (przy nominalnej wartości odporności ogniowej otynkowanej ściany gr. 25 cm – 4 godz.). Stropy żelbetowe wylewane, zbrojone krzyżowo o grubości 15 cm posiadają odporność pożarową większą niż 2 godz.

Dla klasy odporności pożarowej „C” poszczególne elementy budynku muszą spełniać następujące warunki:

- konstrukcji głównej – R 60
- konstrukcji dachu – R 15
- konstrukcji stropów – REI 60
- ścian zewnętrznych – EI 30
- ścian wewnętrznych – EI 15
- przekrycia dachu – E 15

3.7. Kategoria zagrożenia ludzi i przewidywana liczba osób na każdej kondygnacji

3.7.1. Kategoria zagrożenia ludzi

Z uwagi na pełnioną funkcję budynek kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

W budynku znajdują się sale, w których może przebywać więcej niż 50 osób, są to:

- na I piętrze sala A 123-124, A 119-120,
- na II piętrze sala A 217-218.

Każda sala o pojemności większej niż 50 osób ma dwa wyjścia ewakuacyjne prowadzące na korytarz. Osoby korzystające z tych sal są ich stałymi użytkownikami.

3.7.2. Liczba osób przebywających w budynku i na poszczególnych kondygnacjach

W budynku max. może jednocześnie przebywać 1692 osoby, tj. pracowników i studentów. Na poszczególnych kondygnacjach liczba przebywających osób jest zróżnicowana w zależności od funkcji pomieszczeń i wynosi:

- na parterze – 115, w tym 55 pracowników administracyjnych,
- na I kondygnacji – 532, w tym 18 pracowników administracyjnych i technicznych,
- na II kondygnacji – 648, w tym 7 pracowników administracyjnych i technicznych,
- na III kondygnacji – 397, w tym uwzględniona jest liczba pracowników technicznych i liczba miejsc w części hotelowej.

Max. liczba osób przebywających w pomieszczeniach na poszczególnych kondygnacjach została określona wg liczby stanowisk pracy i laboratoryjnych (zaznaczona na planach stanowiących załączniki do niniejszej Instrukcji).

3.8. Lokalizacja pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem

Zagrożenie wybuchem - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapłonu) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia; zagrożeniu wybuchem - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapłonu) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia;

Strefa zagrożenia wybuchem - rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości;

W obrębie budynku nie występują pomieszczenia, strefy czy przestrzenie zagrożone wybuchem mieszanin par i gazów czy pyłów z powietrzem, ponieważ gaz sieciowy (wysoko metanowy)

doprowadzony do pomieszczenia kuchennego spalany jest w normalnym stanie pracy zastosowanych urządzeń.

3.9. Podział obiektu na strefy pożarowe

Powierzchniowo – obiekt jest w jednej strefie pożarowej (6 284 m²), jednak ze względów profilaktycznych, adaptowane dla celów użytkowych poddasze (1 415 m²), wydzielono jako odrębną strefę.

3.10. Drogi pożarowe

Rozporządzenie [3] nakłada obowiązek doprowadzenia drogi pożarowej o utwardzonej i odpowiednio wytrzymałej nawierzchni umożliwiającej dojazd o każdej porze roku. Bramy wjazdowe od ul. Mickiewicza i Goldhammera oraz sieć dróg wewnętrznych o szerokości 5 m wykonanych z kostki brukowej umożliwiają bezpośredni dojazd do budynku z każdej strony. Drogi o szczególnym znaczeniu dla działań ratowniczych oznakowane zostały jako „drogi pożarowe”. Dojazd od budynku /zwłaszcza od strony frontowej/ utrudniać mogą parkujące samochody. Na drogach dojazdowych na terenie Uczelni obowiązują przepisy i zasady prawa o ruchu drogowym i dlatego każdy z kierowców jest obowiązany stosować się do znaków drogowych.

Parkowanie samochodów poza miejscami parkingowymi jest zabronione.

4. WYPOSAŻENIE BUDYNKU W URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I GAŚNICE

4.1. Przeciwożarowe wyłączniki prądu

Główne wyłączniki prądu p-pożarowe, oddzielne dla każdego segmentu, znajdują się na zewnętrznych ścianach segmentów od strony dziedzińca. Wyłączniki pożarowe uruchamiane ręcznie umieszczone są w obudowach wnękowych z przeszklonymi drzwiczkami. Na obudowie wyłącznika pożarowego umieszczony jest napis „WYŁĄCZNIK POŻAROWY”. W przypadku potrzeby odłączenia prądu elektrycznego należy zbicie szybką zabezpieczającą i przeciągnąć dźwignię wyłącznika w położenie „0”.

4.2. Główny zawór wody

GZW dla budynków: A, B i C znajduje się w studni na parkingu środkowym – oznakowany tabliczką informacyjną „główny zawór wody”.

4.3. Hydranty wewnętrzne w budynku

Na każdej kondygnacji znajdują się 4-y hydranty H 25: 2-a na korytarzu segm. A i po jednym na korytarzach segm. B i C. Hydranty umieszczone są na ścianach działowych, od strony głównego ciągu korytarzy, w charakterystycznych czerwonych skrzynkach i oznaczone znakiem "hydrant wewnętrzny". W przypadku potrzeby uruchomienia hydrantu należy: zbicie szybkę - wyciągnąć kluczyk - otworzyć skrzynkę - rozwinąć wąż tłoczny - podłączyć końcówkę węża do zaworu - odkręcić zawór kierując prądownicę wodną na źródło ognia. Rozmieszczenie hydrantów zaznaczono na planach poszczególnych kondygnacji.

Zabrania się gaszenia strumieniem wody z hydrantu urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem elektrycznym.

4.4. Hydranty zewnętrzne na terenie Uczelni

Na terenie Uczelni są dwa oznakowane hydranty zewnętrzne w stosunku do budynku zlokalizowane:

- na trawniku dziedzińca wewnętrznego (bliżej segm. C),
- na trawniku na wprost stacji transformatorowej w segm. B.

Hydranty zewnętrzne zasilane są bezpośrednio z sieci miejskiej wodociągowej.

4.5. Hydranty zewnętrzne poza terenem Uczelni

Hydranty zewnętrzne zlokalizowane są wzdłuż ulic: Mickiewicza, Goldhammera, Matki Bożej Fatimskiej, przebiegających bezpośrednio przy posesji Uczelni.

4.6. Podręczny sprzęt gaśniczy

- 1) Podręczny sprzęt gaśniczy przeznaczony jest do gaszenia pożarów w początkowej fazie ich rozwoju przez użytkowników budynku. W budynku, zgodnie z przyjętą kategoryzacją zagrożenia, przypada co najmniej jedna jednostka sprzętu o masie środka gaśniczego 2 kg. na każde 300m² powierzchni. Gaśnice rozmieszczone są symetrycznie na poszczególnych kondygnacjach.

W budynku Uczelni rozmieszczono gaśnice proszkowe przeznaczone do gaszenia pożarów grupy BC o masie środka gaśniczego 6 kg w ilości co najmniej 6 szt. na każdej kondygnacji. Miejsca umieszczenia gaśnic są oznakowane znakami p-poż – „gaśnica”.

- 2) Gaśnice proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim o na działaniu inhibitującym /przerywającym/ proces palenia. W przypadku konieczności użycia gaśnicy należy zastosować się do instrukcji obsługi znajdującej się na każdej gaśnicy. Gaśnicą proszkową przeznaczoną do gaszenia pożarów grupy BC można gasić pożary materiałów stałych, ciecze i gazy palne oraz urządzenia elektryczne pod napięciem nie przekraczającym 1000V i z odległości nie mniejszej niż 1m. Rozmieszczenie gaśnic zaznaczono na planach poszczególnych kondygnacji.
- 3) Przy rozmieszczaniu sprzętu stosowano się do następujących zasad:
  - sprzęt powinien być umieszczany w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach i korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń,
  - w obiektach wielokondygnacyjnych sprzęt należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli warunki techniczne na to pozwalają,
  - oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu powinno być zgodne z PN- 92/01256/01,
  - do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
  - sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki).
- 4) Podział pożarów:
  - grupa A – pożary ciał stałych pochodzenia organicznego, przy spalaniu których obok innych zjawisk powstaje zjawisko żarzenia, np. drewno, papier, węgiel, tkaniny, słoma,
  - grupa B – pożary cieczy palnych i substancji stałych topiących się wskutek ciepła wytwarzającego się przy pożarze, np. benzyna, alkohole, aceton, lakiery, oleje, tłuszcze, smoła,
  - grupa C – pożary gazów palnych, np. metan, acetylen, propan, butan, wodór,
  - grupa D – pożary metali, np. magnez, sód, potas, uran,

- grupa F – pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

Na korpusie każdej gaśnicy znajduje się literowe oznaczenie do jakich grup pożarów przygotowana jest gaśnica. Litera E oznacza, że gaśnicę można używać do gaszenia urządzeń elektrycznych pod napięciem.

4.7. Oświetlenie ewakuacyjne

Oświetlenie ewakuacyjne włącza się automatycznie w chwili zaniku zasilania oświetlenia ogólnego. W budynku zainstalowano dwa obwody specjalne przeznaczone dla oświetlenia drabin ewakuacyjnych oraz klatek, które posiadają oprawy pracujące w trybie awaryjnym, tj. przy zaniku napięcia standardowego (220V, 50Hz). Oprawy oświetlenia ewakuacyjnego posiadają własne (wbudowane) baterie akumulatorowe włączające się w przypadku zaniku napięcia podstawowego. Dla oświetlenia wewnętrznego zastosowano głównie oprawy wiszące ze świetlówkami, z wyjątkiem III kondygnacji, gdzie oprawy oświetleniowe wbudowane zostały w sufit.

4.8. Akustyczny wewnętrzny system powiadamiania o zagrożeniu i ewakuacji

Sygnal akustyczny powiadamiania o zagrożeniu i konieczności podjęcia ewakuacji włączany jest ręcznie z portierni budynku. Na korytarzach zainstalowano w systemie sieciowym sygnalizatory S.A.-K7, które emitują ciągły sygnał akustyczny i pulsacyjnie migający optyczny. System powiadamiania zasilany jest z wewnętrznej sieci elektrycznej - oznacza to, że w chwili braku prądu lub odłączenia prądu od budynku A system nie działa. Alternatywnym sposobem powiadamiania jest komunikat głosowy.

4.9. Oddymianie klatek schodowych

Zadaniem przyjętego rozwiązania jest zabezpieczenie dróg ewakuacyjnych przed zadymieniem w czasie pożaru. Klapy oddymiające u szczytu głównych klatek schodowych uruchamiane są automatycznie /impulsem z czujek dymowych/ i sterowane z centrali posiadających zasilanie bateryjne /działające przez 48 godz./ na wypadek braku napięcia zasilania /220V/. Niezależnie, okna dymowe można otworzyć przełącznikami oznaczonymi "Przewietrzanie", znajdującymi się przy wejściu na III piętro za przegrodą ognioochronną.

Centrale połączone są z czujkami optycznymi dymu zamontowanymi na najwyższym punkcie klatki schodowej. Zadziałanie czujki spowoduje otwarcie okna dymowego. Awaryjnie zamknięcie okna następuje również przyciskiem alarmowym. Dodatkowe przyciski alarmowe "Oddymianie" zainstalowano na parterze / wejścia na klatkę schodową na I piętro: po prawej stronie A-C, po lewej stronie A-B /.

Odprowadzanie dymów powstałych w początkowej fazie pożaru będzie następować przez okna pożarowe (klapy dymowe) zamontowane w górnej części klatek schodowych.

4.10. Nawiewna wentylacja przeciwdymowa

Wentylatory na korytarzach niezależne dla każdej kondygnacji (piętra: I, II i III) uruchamiane są automatycznie z centralek umieszczonych obok tablic elektrycznych /11TB – segm. B, 11TC – segm. C/ poprzez system czujek optycznych dymu. Na każdej kondygnacji zaprojektowano przyciski alarmowe "Oddymianie" /ROP/ oraz nad drzwiami wejściowym wskaźniki zadziałania. Dodatkowo przyciski posiadają sygnalizację akustyczną. System wentylacji korytarzy ma znaczenie w początkowej fazie pożaru. Wentylatory wytwarzają w korytarzach, w stosunku do

pomieszczeń w których może powstać pożar niewielkie nadciśnienie, które będzie przeciwdziałać wydostawaniu się z nich dymu i zachowa drożność dróg ewakuacyjnych w pierwszym etapie zagrożenia. Warunkiem skuteczności zadziałania systemu przez wytworzone nadciśnienie jest zamknięcie okien na korytarzu.

4.11. Konserwacja sprzętu gaśniczego

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz w dokumentacji techniczno - ruchowej i w instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne przeprowadza się w okresach i w sposób zgodny z instrukcją producenta, nie rzadziej niż raz w roku.

Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych poddawane są raz na 5 lat próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z PN dotyczącą hydrantów wewnętrznych.

Konserwacją podręcznego sprzętu gaśniczego na podstawie odrębnego porozumienia zajmuje się zakład specjalistyczny.

5. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

5.1. Warunki techniczne ewakuacji

Układ pomieszczeń i korytarzy w budynku jest prosty i przejrzysty. Korytarze i klatki schodowe stanowią naturalne drogi ewakuacyjne.

- 1) Klatki schodowe: dwa ciągi schodów pomiędzy poziomem piwnic i parterem: schody kamienne, dwie klatki schodowe kamienne na połączeniu skrzydeł B – A i C – A pomiędzy parterem i I-m piętrem oraz żelbetowe pomiędzy I-m i II-m piętrem oraz poddaszem. Dodatkowa klatka schodowa wykonana z płyt żelbetowych opartych na belkach stropowych zlokalizowana jest pośrodku skrzydła A; pomiędzy piętrem II i poddaszem. Klatki schodowe od części administracyjno - dydaktycznej oddzielone zostały poprzez zastosowanie drzwi o minimalnej odporności ogniowej - 1 godz. (E 60 – klasa odporności ogniowej).
- 2) Ciągi komunikacyjne: na parterze, I i II piętrze posadzki korytarzy wyłożone są płytkami ceramicznymi antypoślizgowymi, a na ścianach i sufitach nałożone są tynki wapniowo - cementowe, na poddaszu korytarz wyłożony jest antystatyczną izolacyjną wykładziną PCV, ścianki działowe są obudowane płytami kartonowo - gipsowymi, a podwieszane sufity wykonane są z płyt sufitowych.
- 3) Wyjścia ewakuacyjne: wejścia / wyjścia do budynku pełnią funkcję wyjść ewakuacyjnych. Na parterze znajduje się 6-ć wyjść ewakuacyjnych, w tym 5-ć wyposażonych w podjazdy dla osób niepełnosprawnych.
Ciągi komunikacyjne poziome i pionowe muszą zachować swoją funkcję ewakuacyjną, dlatego zabronione jest nawet chwilowe ograniczanie ich drożności przez wprowadzanie zmian konstrukcyjnych i wystroju ścian powodujących pogorszenie warunków bezpieczeństwa podczas ewakuacji.
- 4) Drabiny ewakuacyjne: w budynku zaprojektowano ciąg ewakuacyjnych drabin umożliwiający zejście z najwyższej kondygnacji na parter. Wejścia na drabiny są oznakowane znakiem „drabina ewakuacyjna”.

- 5) Dźwigi osobowe: w budynku funkcjonują 2-a dźwigi firmy "Prolift" – Poznań osobowe, o udźwigu 600 kg lub 6 osób, przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Korzystanie z dźwigów podczas ewakuacji budynku jest zabronione.

Wylączniki dźwigów znajdują się na parterze i zlokalizowane są bezpośrednio w sąsiedztwie drzwi dźwigu. Odlączenie zasilania dźwigu może nastąpić wyłącznie po sprowadzeniu dźwigu na poziom parteru i sprawdzeniu czy w kabinie nie znajdują się ludzie.

- 6) Miejsce zbiórki do ewakuacji: wyznaczono pomiędzy budynkami A i C – D na parkingu środkowym. Osoby opuszczające budynek obowiązane są najkrótszą / najdogodniejszą drogą udać się na miejsce zbiórki.

5.2. **Ogólne zasady postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia**

- 1) Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego. Każdy pracownik powinien znać dokładnie wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia w którym pracuje lub przebywa. Drogi ewakuacyjne są to wszystkie ciągi komunikacyjne prowadzące na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej.
- 2) W przypadku zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji osób i mienia z obiektu decyzję wydaje osoba najstarsza funkcją lub osoba upoważniona przez Rektora, odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia, znajdująca się w budynku. Decyzja ta musi zawierać informacje o zakresie ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania budynku.
- 3) Przed ogłoszeniem alarmu i rozpoczęciem ewakuacji należy ustalić:
  - źródła zagrożenia, lokalizację pożaru, kierunek rozprzestrzeniania się ognia, dymów i gazów toksycznych powstających w wyniku spalania,
  - ilość osób bezpośrednio zagrożonych, przewidzianych do ewakuacji w pierwszej kolejności,
  - stan psychiczny i fizyczny osób przewidzianych do natychmiastowej ewakuacji,
  - ilość osób zagrożonych pośrednio, przewidzianych do ewakuacji w późniejszym terminie,
  - drogi i kierunek ewakuacji.
- 4) Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w budynku o powstałym zagrożeniu, jego charakterze oraz konieczności ewakuacji.
- 5) Alarm o niebezpieczeństwie i konieczności rozpoczęcia ewakuacji powinien zostać ogłoszony za pomocą dostępnych środków, jak: gońcy lub akustyczny wewnętrzny system powiadamiania o zagrożeniu i ewakuacji. Jeżeli okoliczności wskazują na potrzebę ewakuowania wszystkich osób z budynku załącza się akustyczny wewnętrzny system powiadamiania o zagrożeniu i ewakuacji.
- 6) Po ogłoszeniu alarmu pracownicy kierują się na korytarz i zgodnie ze wskazaniem znaków ewakuacyjnych do wyjść ewakuacyjnych. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie.
- 7) Jeżeli wśród ewakuowanych są osoby o ograniczonej zdolności poruszania się, należy im udzielić wszelkiej pomocy i ewakuować w pierwszej kolejności. Strumień ruchu /grupę powinny zamykać osoby o największej sprawności. W stosunku do osób będących w szoku można stosować przymus fizyczny.

- 8) W czasie trwania ewakuacji zachować ciszę i spokój, stosować się do komunikatów kierującego akcją ewakuacyjną. Należy poruszać się sprawnie, jednak nie wyprzedzać innych, nie przepychać się, nie powodować zamieszania. Nie należy również zatrzymywać się, ani poruszać w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji.
- 9) Grupy studentów powinny poruszać się „zwartą grupą”, tzn. pojedyncze osoby nie powinny oddalać od grupy.
- 10) Zachować szczególną uwagę w chwili włączania się do ciągu osób znajdujących już na klatce schodowej.
- 11) Prowadzący ewakuację decyduje o konieczności ewakuacji mienia. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ratowania ludzi.
- 12) W przypadku odcięcia dróg wyjścia dla ewakuowanych, znajdujących się w strefie zagrożenia na wyższych kondygnacjach, należy - jeżeli jest to możliwe, skorzystać z drabin ewakuacyjnych lub zebrać osoby w miejscu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i oczekiwać na przybycie służb ratowniczych.
- 13) Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji nachylonej starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych panować będzie mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać tkaniną zamoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas poruszania się przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.
- 14) Po zakończeniu ewakuacji należy w miarę możliwości dokładnie sprawdzić czy wszyscy pracownicy i studenci opuścili budynek. W razie podejrzenia, że w opuszczonym budynku pozostali ludzie, należy natychmiast poinformować dowódcę jednostki ratowniczo – gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej.
- 15) Z chwilą przybycia jednostki straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący ewakuacją zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji – dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej. Kierowanie działaniami ratowniczym przejmuje straż pożarna.

6. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

6.1. Prace niebezpieczne pożarowo

- 1) Pod pojęciem prac pożarowo - niebezpiecznych należy rozumieć wszelkie prace, nie przewidziane normalnym tokiem pracy lub prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, jak:
  - prace remontowo - budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz budynku, na przyległym do niego terenie, w sąsiedztwie składowanych materiałów palnych lub palnych elementów konstrukcyjnych budynku,
  - prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i płynów palnych,
  - prace prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem (np. pomieszczeniach, w których prowadzone były wcześniej prace z użyciem gazów, cieczy lub pyłów palnych).
- 2) Do takich prac zaliczyć należy w szczególności:

- wszelkie prace związane z otwartym ogniem oraz wszelkie prace, które powodują iskrzenie lub nagrzewanie, jak np.: spawanie, ciecie gazowe i elektryczne, podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów, podgrzewanie lepiku i, smoły, itp.,

- wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np.: przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów, stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycenia, suszenie substancji palnych, usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

Do przestrzegania postanowień Instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

6.2. Zasady organizacyjne ustalania prac niebezpiecznych pożarowo

- 1) Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie podmiotu, pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przez i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
- 2) Wymagania, o których mowa ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej Instrukcji oraz przepisy szczegółowe.
- 3) Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo obowiązkiem komisji jest:
  - ocenić zagrożenie w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
  - ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
  - wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.

6.3. Zasady działania komisji

- 1) W skład komisji powinni wejść następujący członkowie:
  - osoba upoważniona przez Rektora - przewodniczący,
  - kierownik grupy wykonującej prace - członek,
  - inspektor ds. p-poż – członek.
- 2) Prace komisji organizuje jej przewodniczący.
- 3) Komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych” wg wzoru określonego do Instrukcji.
- 4) Po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole przewodniczący wydaje pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru określonego do Instrukcji.
- 5) Przewodniczący organizuje i zapewnia dozór rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w „protokole zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych”.
- 6) Rozpoczęcie prac następuje po wykonaniu zabezpieczeń określonych w zezwoleniu.
- 7) Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje kierownik Działu technicznego i zaopatrzenia.

6.4. Przestrzeganie zasad bezpiecznej pracy

Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, jak np.: spawanie, ciecie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie, itp. w pomieszczeniach, w

których wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:

- klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozpuszczalników łatwo zapalnych,
- szlifowaniu powierzchni wykonywanych z materiałów palnych,
- zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
- montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.

6.5. Przygotowanie pomieszczeń i miejsc pracy

- 1) Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
  - oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc wykonywania prac z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
  - odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsc prowadzenia prac lub osłonięcia wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych, szczególnie przy wykonywaniu prac związanych z otwartym ogniem lub wytwarzaniem dużej ilości ciepła,
  - uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych, itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac, w tym zabezpieczenia kabli, przewodów elektrycznych, oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia powodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo,
  - sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo palnych.
- 2) Przygotowanie miejsc pracy wymaga m.in.:
  - przygotowania napełnionych wodą pojemników na rozgrzane odpadki spawalnicze,
  - przygotowania materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
  - zapewnienia stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
- 3) Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem cieczy, gazów i pyłów tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać zasad:
  - dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie (mechaniczne, grawitacyjne) lub przewietrzanie pomieszczeń,
  - gromadzenia na stanowiskach pracy cieczy, gazów i pyłów palnych w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy,
  - zapasy substancji znajdujących się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych, szczelnych opakowaniach,
  - opróżnione pojemniki powinny być niezwłocznie usuwane,
  - po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w sposób uniemożliwiający emisję do otoczenia substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
  - ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
  - rozpoczęcie pracy w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, może nastąpić wyłącznie po

uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i nie stwierdzeniu przekroczenia stężenia równego 10% ich dolnej granicy wybuchowości.

- 4) Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i według rodzaju umożliwiający likwidację wszystkich źródeł pożaru.
- 5) Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo, w budynku, w pomieszczeniach oraz pomieszczeniach sąsiadujących należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu wyeliminowanie zagrożenia pożarowego. Kontrolę należy przeprowadzić po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac pożarowo niebezpiecznych.
- 6) Prace niebezpieczne pożarowo powinny wykonywać wyłącznie przez osoby upoważnione i posiadające właściwe kwalifikacje. Sprzęt do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
- 7) Butle z gazami technicznymi sprężonymi mogą się znajdować na terenie budynku wyłącznie w okresie wykonywania prac.

6.6. Obowiązki osób dozorujących i wykonujących prace niebezpieczne pożarowo

- 1) Osoba oddelegowana do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo powinna w szczególności:
  - znać obowiązujące przepisy p-pożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników,
  - egzekwować wykonanie wszystkich zaleceń w zakresie zabezpieczenia obiektu przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich prowadzenie,
  - sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
  - wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
  - uczestniczyć czynnie w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.
- 2) Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:
  - kontrola sprzętu pod kątem jego sprawności z uwagi na zagrożenie pożarowe,
  - ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac,
  - znajomość przepisów p-pożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
  - sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
  - ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych,
  - sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego,
  - rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy,

- przerwanie prac w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków sprzyjających powstaniu pożaru,
  - informowanie o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo,
  - dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru.
  - wykonywanie wszelkich poleceń organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.
- 3) Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo, co do których istnieją wątpliwości związane z określeniem zagrożenia, sposobu zabezpieczenia, itp. sposób ich realizacji należy skonsultować z pracownikiem odpowiedzialnym za bezpieczeństwo pożarowe budynku.

7. ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIA POŻARU

7.1. Przyczyny powstania pożaru

Do podstawowych obowiązków wszystkich pracowników Uczelni oraz osób prowadzących jakąkolwiek działalność na jej terenie należy zapobieganie możliwości powstania pożaru poprzez bezpieczną i zgodną z przepisami eksploatację obiektu. W związku z powyższym na terenie całego obiektu Uczelni zabronione jest wykonywanie czynności, które mogłyby spowodować pożar, umożliwić jego rozprzestrzenienie się lub spowodować utrudnienia w prowadzeniu działań ratowniczo - ewakuacyjnych.

Charakterystyczne przyczyny powstawaniu pożarów to:

- porzucenie niedopałka, zapalki lub papierosa do palnego kosza na śmieci lub pomiędzy inne palne przedmioty,
Zakaz palenia tytoniu dotyczy wszystkich pracowników, studentów oraz osób postronnych i obowiązuje na terenie całej Uczelni.
- pozostawienie nie wyłączzonego z sieci grzejnika elektrycznego, kuchenki, lub innego urządzenia silnie się nagrzewającego na podstawie palnej nie odizolowanej lub niedostatecznie odizolowanej od podłoża palnego,
- palenie śmieci i odpadków w miejscu umożliwiającym zapalenie się sąsiednich obiektów lub materiałów palnych,
- przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą się nagrzewać do temperatury zapłonu,
- rozgrzewanie za pomocą ognia otwartego smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od budynku (z wyjątkiem sytuacji kiedy zostaną zastosowane odpowiednie przeznaczone do tego celu podgrzewacze),
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych z wyjątkiem materiałów trudnozapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 od żarówki,
- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- korzystanie z urządzeń niesprawnych technicznie, iskrzących,
- „przeciążenie” instalacji poprzez włączanie dużej ilości odbiorników do jednego obwodu elektrycznego,
- pozostawianie bez nadzoru włączonych urządzeń elektrycznych (wymagających nadzoru),

- naprawianie instalacji elektrycznej przez osoby do tego nie uprawnione,
- stosowanie „na trwałe” przedłużaczy elektrycznych,
- prowadzenia prac remontowo - budowlanych i niebezpiecznych pożarowo bez należytego zabezpieczenia,
- prowadzenie prac laboratoryjnych poza wyznaczonymi do tego celu stanowiskami,
- niewłaściwego magazynowania i stosowania cieczy palnych (laboratoria, podręczne magazyny) oraz rozlewanie ich w miejscach do tego celu nie przystosowanych (niewłaściwie zlokalizowane, pozbawione odpowiedniej wentylacji),
- przechowywania ciał stałych w sąsiedztwie materiałów posiadających skłonności do samona-grzewania,
- magazynowania substancji reagujących ze sobą egzotermicznie,
- celowe podpalenie.

7.2. Potencjalne drogi rozprzestrzeniania się ognia, dymów i gazów pożarowych

Pożar może się rozprzestrzeniać wzdłuż ciągów komunikacyjnych na poszczególnych piętrach, poprzez:

- palne elementy konstrukcyjne budynku (stropy, ściany, sufity podwieszane, okładziny ścian, itp.),
- wystój oraz wyposażenie wewnątrz /gabloty ściennie na korytarzach, wykładziny podłogowe, segmenty lub inne elementy łatwopalne zapewniające przenoszenie ognia/,
- systemy instalacji użytkowych (wentylacyjnej, elektroenergetycznej),
- szyby windowe,
- stolarkę okienną,
- klatki schodowe.

7.3. Zwiększenie bezpieczeństwa pożarowego

1) W celu zwiększenia bezpieczeństwa osób przebywających w budynku zabrania się:

- ograniczania dostępu do hydrantów i podręcznego sprzętu gaśniczego,
- ograniczania dostępu do urządzeń uruchamiających i sterujących instalacjami p-pożarowymi,
- ograniczania drożności dojść do wyjść ewakuacyjnych,
- ograniczania dostępu do wyłączników i tablic sterujących wewnętrznymi instalacjami,
- samowolnej zmiany usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego,
- samowolnej zmiany oznakowania budynku znakami ewakuacyjnymi i p-pożarowymi.

2) W celu zwiększenia bezpieczeństwa osób przebywających należy poddawać budynek

- *okresowej kontroli, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznej sprawności:*
  - *elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, oraz instalacji urządzeń służących ochronie środowiska i instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych),*
- *okresowej kontroli, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu sprawności technicznej i wartości użytkowej całego obiektu budowlanego, estetyki obiektu oraz jego otoczenia: kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony*

od porażen /pomiar instalacji ochronnej przed porażeniem/, oporności izolacji przewodów /pomiar stanu izolacji przewodów/ oraz uziemień instalacji i aparatów, oraz instalację świetlną: badanie natężenia oświetlenia w pomieszczeniach nie rzadziej niż co 5 lat.

Kontrolę stanu technicznej sprawności obiektu i instalacji powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru lub usług w zakresie naprawy lub konserwacji odpowiednich urządzeń.

Nadzór nad zakresem i częstotliwością okresowych przeglądów i konserwacji sprawuje kierownik Działu technicznego i zaopatrzenia.

8. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA

8.1. Warunki ewakuacji

1) Warunki ewakuacyjne polegają w szczególności na:

- zapewnieniu odpowiedniej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- zachowaniu dopuszczalnych długości dróg ewakuacyjnych,
- zapewnieniu odpowiedniej i bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych,
- zapewnieniu sprawności urządzeń do usuwania dymów i gazów pożarowych.

Z pomieszczenia, w którym mogą przebywać ludzie należy zapewnić bezpieczne wyjście prowadzące bezpośrednio lub pośrednio na przestrzeń otwartą, do innej strefy pożarowej bądź na poziome lub pionowe drogi komunikacji ogólnej, zwane „drogami ewakuacyjnymi”. W warunkach budynku zaleca się, aby osoby przebywające na III kondygnacji ewakuować z pomieszczeń i z budynku w pierwszej kolejności. Osoby te powinny przemieścić się na niższą kondygnację korzystając również z 3-ch klatek schodowych, w tym „środkowej” klatki schodowej w segm. A. Na piętrze II strumień osób korzystających z klatki schodowej „środkowej” rozdziela się w kierunku klatek schodowych A-B i A-C.

Nie zaleca się, aby podczas ewakuacji kierować osoby z kondygnacji II na kondygnację III. Korzystanie z drabin ewakuacyjnych z uwagi na znaczny stopień trudności (metalowe drabiny zamontowane pionowo) należy traktować jako rozwiązanie w przypadku niedrożności wcześniej wskazanych dróg ewakuacyjnych.

Osoby przebywające na piętrach II i I powinny kierować się w stronę klatek schodowych A-B i A-C, a następnie na poziomie parteru do najbliższych wyjść ewakuacyjnych.

Z parteru wszyscy powinni dążyć do jak najszybszego opuszczenia budynku aby nie ograniczać drożności wyjść ewakuacyjnych dla osób schodzących z wyższych kondygnacji.

W czasie ewakuacji nie zaleca się odbierania odzieży wierzchniej z szatni. Gromadzenie się osób oczekujących na wydanie odzieży spowoduje ograniczenia w drożności dojść do wyjść ewakuacyjnych oraz dojścia do pomieszczenia portierni.

Z poszczególnych pomieszczeń do celów ewakuacyjnych w poziomie służą korytarze komunikacji ogólnej oraz żelbetowe klatki schodowe obudowane i zamykane drzwiami EI 60. Klatki posiadają urządzenia do samoczynnego i ręcznego ich oddymiania. Na korytarzach I i II i III piętra znajdują się wentylatory nawiewne (naciśnieniowe) uruchamiane samoczynnie lub ręcznie (naciśnięcie przycisku ODDYMIANIE).

2) Oznakowanie dróg ewakuacyjnych i sprzętu

Przy ustalaniu rodzaju i miejsc rozmieszczenia znaków bezpieczeństwa i ewakuacyjnych w budynku uwzględniono charakter zagrożenia pożarowego, rozwiązania budowlano – instalacyjne budynku, a także sposoby zagospodarowania pomieszczeń dydaktycznych i laboratoryjnych. Budynek oznakowano zgodnie z PN – 92/01256/02 (znaki dotyczące dróg, wyjść i kierunków ewakuacji) i z PN – 92/01256/01 (miejsca rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego). Znaki ewakuacyjne rozmieszczono w sposób czytelny, dlatego każda osoba poruszająca się zgodnie ze wskazaniem znaków ewakuacyjnych bez problemów dotrze do wyjścia ewakuacyjnego na parterze.

8.2. Sposoby alarmowania pracowników

- 1) Każdy, kto zauważył pożar lub uzyskał informację o pożarze bądź innym zagrożeniu, obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:
  - wszystkie osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru narażone na jego skutki lub w strefie zagrożenia,
  - Rektora lub inną osobę funkcyjną przebywającą na terenie Uczelni,
  - Państwową Straż Pożarną /tel. **998 lub 112**/.
- 2) Ogłoszenie alarmu na terenie budynku Uczelni może być dokonane:
  - ustnie przy pomocy „kurierów”,
  - „*Uwaga, ogłasza się ewakuację. Należy opuścić budynek i udać się na plac ewakuacyjny.*”
  - sygnałem akustycznym emitowanym przez sygnalizatory akustyczne S.A.-K7.

Osoba, która zauważyła pierwsza pożar lub inne zagrożenie dla ludzi lub mienia, powinna niezwłocznie zaalarmować o tym fakcie osoby znajdujące się w zagrożonym rejonie.
- 3) Decyzję o ewakuacji budynku / budynków - po dokonaniu oceny zagrożenia, podejmuje Rektor lub pod jego nieobecność inna osoba funkcyjna.
- 4) W szczególnych przypadkach, gdy zachodzi bezpośrednie zagrożenie zdrowia bądź życia, decyzję o ewakuacji studentów z pomieszczenia dydaktycznego / segmentu podejmuje samodzielnie wykładowca / pracownik.
- 5) Jeżeli analiza zagrożenia wskazuje na zagrożenie zdrowia bądź życia innych osób przebywających w budynku – ogłasza się ewakuację wszystkich osób z terenu budynku.
- 6) W porze nocnej w przypadku wystąpienia zagrożenia decyzję o ewakuacji gości hotelowych podejmuje pracownik ochrony.
- 7) O ewakuacji należy poinformować Rektora i Kanclerza.

8.3. Alarmowanie służb ratowniczych

Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy udzielić wyczerpujących informacji:

- gdzie się pali - nazwę obiektu, dokładny adres, numer kondygnacji,
- co się pali,
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi, czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwopalne,
- numer telefonu, z którego podaje się informację oraz swoje imię i nazwisko.

Uwaga: po potwierdzeniu meldunku przez dyżurnego telefonistę, należy odłożyć słuchawkę i oczekiwać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie zgłoszenia.

8.4. Postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia

- 1) Równocześnie z powiadomieniem odpowiednich służb ratowniczych (PSP) o występującym zagrożeniu pożarowym - o ile warunki pozwalają, należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej wykorzystując podręczny sprzęt gaśniczy i hydranty wewnętrzne.
- 2) Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ratowniczo – gaśniczą kieruje Rektor lub inna osoba z kierownictwa Uczelni, a w razie ich nieobecności energiczna osoba obeznana z organizacją prowadzenia takich akcji.
- 3) Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna pamiętać, że:
w pierwszej kolejności należy przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu.

8.5. Uprawnienia straży pożarnej

Kierujący działaniem ratowniczym strażak Państwowej Straży Pożarnej ma uprawnienia do:

- zarządzania ewakuacji ludzi i mienia,
- wstrzymania ruchu drogowego oraz wprowadzenia zakazu przebywania osób postronnych w rejonie działania ratowniczego,
- przejęcie w użytkowanie na czas niezbędny dla działania ratowniczego nieruchomości, środków transportu, sprzętu, ujęć wody, a także przedmiotów i urządzeń przydatnych w działaniach ratowniczych,
- żądania niezbędnej pomocy od instytucji, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych,
- odstąpienia w trakcie działań ratowniczych od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne.

8.6. Czynności pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia

Każdy pracownik obowiązany jest stosować się do ogólnych zasad obowiązujących podczas ewakuacji określonych w pkt. 5.2. niniejszej Instrukcji oraz podjąć czynności usprawniające działania ratownicze.

1) Pracownicy na stanowiskach administracyjnych:

- po usłyszeniu sygnału o ewakuacji (w przypadku zagrożenia pożarowego) przed opuszczeniem pomieszczenia zamykają okna, wyłączają wentylację / klimatyzację,
- zabezpieczają stanowiska pracy poprzez odłączenie sprzętu zasilanego prądem elektrycznym (czajniki, grzejniki, dmuchawy), w tym stanowisko komputerowe,
- zabierają ze sobą dokumenty, cenne przedmioty osobiste oraz (jeżeli Rektor zarządzi ewakuację mienia) wymienione w specyfikacji komórek organizacyjnych ważne dokumenty (również na nośnikach elektronicznych),
- pomieszczenia pozostawiają otwarte, a klucz pozostawiają na stole,
- kierują się zgodnie ze wskazaniem znaków ewakuacyjnych do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego i następnie na plac ewakuacyjny.

2) Pracownicy na stanowiskach dydaktycznych:

- prowadzący po usłyszeniu sygnału o ewakuacji przerywa zajęcia (w pracowniach i laboratoriach nakazuje zakończenie wykonywanych ćwiczeń i zabezpieczenie stanowisk w taki sposób, aby nie stały się źródłem pożaru lub innego zagrożenia),
- kontroluje zabezpieczenie stanowisk i odłącza wyłącznikiem głównym w pracowni dopływ prądu elektrycznego do stanowisk ćwiczeniowych,

- nadzoruje zamknięcie okien i wyłączenie wentylacji / klimatyzacji,
- przypomina studentom przed opuszczeniem sali dydaktycznej (laboratoryjnej) o zabranii dokumentów i rzeczy osobistych,
- przypomina podstawowe zasady ewakuacji, w tym o obowiązku stosowania się do znaków ewakuacyjnych,
- jeżeli w grupie są osoby niepełnosprawne prowadzący organizuje dla nich pomoc,
- prowadzący ostatni opuszcza pomieszczenie pozostawiając salę / pomieszczenie otwarte (klucz pozostawia na biurku),
- pracownicy i studenci kierują się zgodnie ze wskazaniem znaków ewakuacyjnych do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego i następnie na plac ewakuacyjny.

8.7. Praktyczne sposoby sprawdzania warunków i organizacji ewakuacji ludzi

1) Podstawa prawna organizacji cyklicznych ćwiczebnych alarmów

Na podstawie § 17 ust. 2 Rozporządzenia [2] Rektor powinien z uwagi na corocznie zmieniające się jednocześnie grupy powyżej 50 studentów przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji – co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.

O dacie przeprowadzenia próbnej ewakuacji Rektor powinien, co najmniej tydzień wcześniej powiadomić Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie.

2) Cel sprawdzania warunków i organizacji ewakuacji ludzi

- sprawdzenie poprawności przyjętej w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku A organizacji ewakuacji ludzi,
- ocena warunków ewakuacji na terenie Uczelni,
- zapoznanie pracowników i studentów ze sposobami alarmowania o ewentualnych zagrożeniach,
- monitorowanie zachowania osób ewakuowanych i sprawności pracowników i studentów w opuszczaniu budynku / zagrożonej strefy,
- ocenę realizacji zadań nałożonych na poszczególnych pracowników niniejszą Instrukcją.

Generalnie praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji ma na celu ocenę przygotowania Uczelni do sytuacji rzeczywistego zagrożenia, a także wyrobienie u osób przebywających w budynku nawyków prawidłowego reagowania i zachowania w przypadku realnego zagrożenia.

3) Zasady praktycznego prowadzenia cyklicznych ćwiczebnych alarmów ewakuacyjnych

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji należy przeprowadzać w czasie gdy obiekt normalnie funkcjonuje, a na jego terenie przebywa pełna, wynikająca z codziennej eksploatacji liczba osób. Przebieg samej ewakuacji odbywać się powinien zgodnie z ustaleniami zawartymi w niniejszej Instrukcji.

Właściwe przygotowanie ćwiczenia wymaga powołania zespołu osób, które znają zapisy niniejszej Instrukcji i w czasie ćwiczeń będą pełniły funkcje obserwatorów.

Pierwszą i nadrzędną zasadą praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji jest przeprowadzenie jej w najmniej spodziewanym dla użytkowników momencie. Wskazane jest wcześniejsze przeprowadzenie szkolenia przypominającego pracownikom o obowiązujących zasadach podczas ewakuacji.

Bezpośrednio przed planowanym rozpoczęciem ćwiczenia obserwatorzy powinni udać się do wyznaczonych wcześniej punktów i od momentu alarmu dokładnie monitorować rozwój wydarzeń.

Obserwatorzy powinni zwrócić uwagę na następujące elementy ćwiczeń:

- czy sygnał o ewakuacji dotarł do wszystkich ludzi przebywających w monitorowanym przez nich obszarze, zwłaszcza jeżeli komunikat podawany był przez „kurierów”,
- czy wszyscy pracownicy przerwali pracę i rozpoczęli ewakuację,
- czy ewakuacja odbywała się zgodnie z wyznaczonymi drogami i kierunkami,
- czy w monitorowanym obszarze zadziałały wszystkie urządzenia techniczne służące do zapewnienia bezpieczeństwa ludzi przebywających w budynku, jak np. oświetlenie ewakuacyjne, dźwiękowy system sygnalizacji pożarowej, system klap oddymowych, wentylatory nawiewne,
- czy wszystkie ciągi komunikacyjne były drożne, a drzwi ewakuacyjne zostały otwarte.

Obserwatorzy ponadto powinni:

- odnotować czas w jakim opuszczono monitorowany przez nich obszar, odnotować wszelkie zauważone nieprawidłowości,
- zwrócić uwagę na zachowania, które utrudniają lub zakłócają przebieg ewakuacji.

Osoby, które nie opuściły budynku pomimo ogłoszenia jego ewakuacji, czyniły to w sposób opieszale lub w jakikolwiek utrudniały lub zakłócały, powinny złożyć wyczerpujące wyjaśnienie o powodach swojego postępowania.

4) Dokumentacja ćwiczeń powinna zawierać:

- datę i godzinę przeprowadzonego ćwiczenia ewakuacyjnego,
- sposób ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego,
- liczbę ewakuowanych osób (pracowników i studentów),
- czas ewakuacji mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia go przez wszystkich użytkowników,
- uwagi na temat naganego zachowania pracowników i studentów, organizacji ćwiczeń, warunków technicznych,
- wnioski podsumowujące ćwiczenia.

Protokół z przeprowadzonych ćwiczeń zatwierdza Rektor.

9. SPOSOBY ZAPOZNAWANIA PRACOWNIKÓW I STUDENTÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI ORAZ Z TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej każda osoba fizyczna i prawna obowiązana jest zabezpieczać użytkowany obiekt przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem. Aby możliwe było wypełnienie tego obowiązku pracownik powinien znać charakter i rodzaj występujących zagrożeń, zasady przeciwdziałania im oraz sposób postępowania w stanach zagrożenia. Nie bez znaczenia jest także odpowiednia motywacja związana z poczuciem odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje, współpracowników, klientów i oraz całego obiektu, a w tym własnego miejsca pracy.

Obowiązek organizacji stosownego szkolenia ciąży na właścicielu (użytkowniku, zarządcy) obiektu i wynika bezpośrednio z art. 4 ust. 1 pkt 4a ustawy o ochronie przeciwpożarowej, przy czym przepisy przeciwpożarowe nie określają trybu szkolenia, ani jego zakresu i częstotliwości. W obowiązującym rozporządzeniu [6] w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny

ny pracy zostały określone szczegółowe zasady szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, obejmujące między innymi problematykę ochrony przeciwpożarowej.

Zgodnie z powyżej cyt. Rozporządzeniem, pracodawcy są obowiązani do przeprowadzenia szkolenia wstępnego oraz szkolenia okresowego.

Celem instruktazu szkolenia wstępnego jest między innymi przekazanie wiedzy nowo przyjętemu pracownikowi z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Podczas instruktazu ogólnego pracownik powinien uzyskać szczegółowe informacje w zakresie:

- zasad odpowiedzialności za bezpieczeństwo obiektu,
- rodzaju występujących zagrożeń pożarowych i innych miejscowych,
- zastosowanych w obiekcie zabezpieczeń, w tym urządzeń przeciwpożarowych,
- zasad ewakuacji ludzi i mienia w szczególności: technicznych warunków ewakuacji, zachowania się w strefach zadymionych, miejsca zbiórki dla ewakuowanych, postępowania z osobami niepełnosprawnymi,
- zasad postępowania w przypadku zagrożenia, w tym: sposobów alarmowania o zauważanym niebezpieczeństwie, możliwości ratowania osób narażonych na bezpośrednie niebezpieczeństwo, organizacji ewakuacji ludzi z budynku, sposobów likwidacji zagrożenia i ograniczenia jego rozprzestrzeniania.

Uczestnik szkolenia powinien zostać jednoznacznie poinformowany o obowiązku natychmiastowego wszczęcia alarmu, jeszcze przed przystąpieniem do dalszych działań. Powinien znać przyjęty na terenie Uczelni system alarmowania oraz sposoby wyprowadzania ludzi z zagrożonych stref, znać zasady gaszenia pożarów.

Pracownicy i studenci powinni też mieć świadomość obowiązku zapewnienia również i swojego bezpieczeństwa oraz ograniczenia działań, które narazić go mogą na utratę zdrowia lub życia.

Instruktaż ogólny odbywają, przed dopuszczeniem do wykonywanej pracy, nowo zatrudnieni pracownicy i studenci rozpoczynający naukę na Uczelni. Szkolenia prowadzi pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

Szkolenie okresowe powinno polegać na aktualizacji wiedzy i doskonaleniu nabytych wcześniej umiejętności, w tym również w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Przeprowadzenie szkolenia przeciwpożarowego powinno być udokumentowane. Dokumentację stanowi oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z określoną problematyką z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Oświadczenie pracownika należy przechowywać w teczkach osobowych pracowników.

10. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH ICH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI

1) Rektor Państwowej Wyższej Szkoły zawodowej w Tarnowie ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za bezpieczeństwo przeciwpożarowe i inne miejscowe zagrożenia użytkowanego obiektu i jest zobowiązany do:

- zapewnienia przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- zapewnienia osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie Uczelni bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotowania obiektu do prowadzenia akcji ratowniczej,

- wyposażenia budynku, obiektu lub terenu w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
  - zapewnienia konserwacji i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych w pkt. 2, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
  - zapewnienia sprawnego systemu alarmowania,
  - wdrożenia systemu i kontroli i analiz stanu bezpieczeństwa pożarowego i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku i terenu Uczelni,
  - zapewnienia rozmieszczenia w budynku instrukcji postępowania na wypadek pożaru, wykazu telefonów alarmowych, znaków bezpieczeństwa określonych PN,
  - przestrzegania, aby w zawieranych umowach o wykonanie usług remontowych z jednostkami zewnętrznymi znajdowała się klauzula o odpowiedzialności za przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych obowiązujących na terenie Uczelni, zwłaszcza podczas prac pożarowo niebezpiecznych,
  - poprawy bezpieczeństwa pożarowego poprzez eliminowanie z użytkowania urządzeń technicznych, których eksploatacja z uwagi na niesprawność samego urządzenia jak i warunki środowiskowe, w których są stosowane stwarza zagrożenie wywołania pożaru, lub innego niebezpieczeństwa,
  - przeprowadzania analiz stanu bezpieczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej, oraz podejmowania działań mających na celu redukcję zagrożenia pożarowego.
- 2) Obowiązki Kanclerza
- Kanclerz działa z upoważnienia Rektora w zakresie określonym przez Statut Uczelni i upoważnienia Rektora.
- 3) Obowiązki dyrektorów Instytutów i kierowników komórek administracyjnych
- Dyrektorzy Instytutów i kierownicy komórek organizacyjnych odpowiedzialni są za zabezpieczenie przeciwpożarowe pomieszczeń, urządzeń i instalacji w pomieszczeniach, salach wykładowych, pracowniach i laboratoriach użytkowanych przez jednostkę organizacyjną. W szczególności kierownicy komórek organizacyjnych obowiązani są:
- zgłaszać zauważone usterki, niesprawności maszyn i urządzeń, występować o ich usunięcie lub zakup sprzętu poprawiającego bezpieczeństwo pożarowe,
  - wnioskować o zmiany wyposażenia w celu poprawy bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa pożarowego,
  - informować Sekcję BHP o zmianach istotnie wpływających na obniżenie poziomu bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa pożarowego, z uwagi na użytkowany sprzęt dydaktyczny, stosowane materiały do ćwiczeń stosowane w pracowniach i laboratoriach, zastosowaną technologię pracy,
  - zamieścić w pracowniach i laboratoriach wystarczającą ilość podręcznego sprzętu gaśniczego oraz instrukcji bezpieczeństwa pożarowego,
  - zapewnić w pomieszczeniach ład i porządek na drogach ewakuacyjnych, nie ograniczać dostępu do drzwi ewakuacyjnych, urządzeń ochrony p-pożarowej i podręcznego sprzętu gaśniczego.
- 4) Obowiązki pracowników ochrony obiektu
- prowadzić regularne kontrole budynku, zwłaszcza w porze nocnej i w dni wolne od zajęć, zwracając szczególną uwagę na miejsca w których występuje zagrożenie pożarowe,

- znać rozmieszczenie sprzętu gaśniczego, środków alarmowania, urządzeń przeciwpożarowych, oraz rozmieszczenia hydrantów zewnętrznych i wewnętrznych, lokalizację głównego zaworu wody,
  - znać rozmieszczenie pomieszczeń w budynku, ciągów komunikacyjnych i wyjść ewakuacyjnych,
  - posiadać informację o liczbie osób przebywających w części hotelowej,
  - w porze nocnej lub w dniach wolnych od zajęć w razie powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia alarmować jednostkę ratowniczą PSP, a do przybycia Straży podjąć działania ratownicze we własnym zakresie,
  - udzielić dowódcy straży wszelkich informacji mających wpływ na sprawne prowadzenie akcji.
- 5) Obowiązki służby bhp i p-poż.
- określenie form i sposób zabezpieczenia ochrony p-poż. w budynku i na terenie Uczelni,
  - prowadzenie systematycznych kontroli stanu zabezpieczenia p-pożarowego ukierunkowanych na: przestrzeganie p-pożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych, wyposażenie budynków i pomieszczeń w sprzęt gaśniczy, przestrzeganie terminów konserwacji sprzętu,
  - kontrola sprawności urządzeń p-pożarowych na terenie Uczelni,
  - systematyczna kontrola drożności dróg i wyjść ewakuacyjnych,
  - planowanie potrzeb w zakresie wyposażenia budynków i pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia przeciwpożarowe,
  - prowadzenie instruktażu wstępnego i szkolenia informacyjnego dla pracowników Uczelni,
  - zgłaszanie Rektorowi spostrzeżeń i wniosków mających wpływ na stan zabezpieczenia p-pożarowego Uczelni i poszczególnych budynków,
- 6) Obowiązki pracowników działu gospodarczego
- bieżące sprawdzanie sprawności urządzeń zainstalowanych w budynku,
  - informowanie przełożonych o zauważonych zagrożeniach pożarowych,
  - utrzymywanie czystości poprzez systematyczne usuwanie śmieci,
  - pracownicy pionu gospodarczego przebywające na piętrach opuszczają kondygnację na końcu, po uprzednim sprawdzeniu, czy wszyscy pracownicy i studenci opuścili zagrożoną strefę, pozostali pracownicy gromadzą się w okolicach portierni i oczekują na dyspozycje kierującego ewakuacją.
- 7) Obowiązki elektryków i konserwatorów
- kontrolowanie stanu technicznego i funkcjonowania urządzeń i instalacji zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i instrukcjami,
  - usuwanie zauważonych usterek w instalacjach i urządzeniach w ramach posiadanych uprawnień,
  - powiadamiania przełożonego w przypadku powstania awarii w urządzeniach i instalacjach,
  - pozostali pracownicy gromadzą się w okolicach portierni i oczekują na dyspozycje kierującego ewakuacją.
- Wszyscy pracownicy bez względu na zajmowane stanowisko, obowiązani są do przestrzegania nakazów i zakazów dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń i budynków na terenie Uczelni.

11. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE I NORMY

- 1) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.)
- 2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719)
- 3) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030)
- 4) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.)
- 5) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.)
- 6) Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860 z późn. zm.)
- 7) PN-92/N-01256/01 – Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
- 8) PN-92/N-01256/02 – Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
- 9) PN-657 M-51520 – „Pożarnicze tablice informacyjne”.

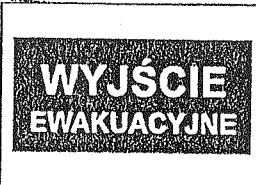
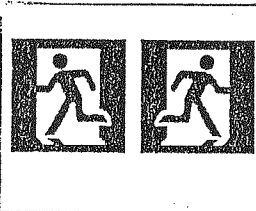
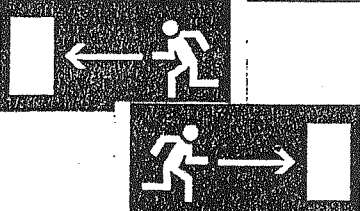
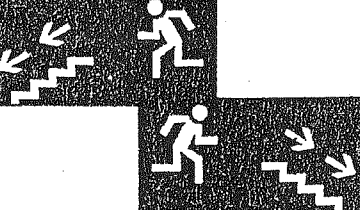

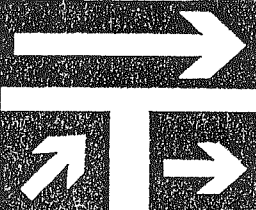
12. ZAŁĄCZNIKI DO INSTRUKCJI

1. Znaki ewakuacyjne i p-poż.
2. Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych
3. Zezwolenie Nr ...../2012 na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo
4. Plan usytuowania budynków
5. Plan ewakuacji – rzut parteru
6. Plan ewakuacji – rzut kondygnacji I
7. Plan ewakuacji – rzut kondygnacji II
8. Plan ewakuacji – rzut kondygnacji III

Opracował:

Inspektor ochrony p-pożarowej

Mgr inż. Ryszard Mysior

Znak ewakuacyjny	Nazwa znaku	Kształt i barwa	Zastosowanie
	Wyjście ewakuacyjne	Znak : prostokątny Tło : zielone Napis : biały fosforescencyjny	Znak stosowany do oznaczania wyjść używanych w przypadku zagrożenia
	Drzwi ewakuacyjne	Znak : kwadratowy lub prostokątny Tło : zielone Symbol: biały fosforescencyjny i zielony	znak stosowany nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściami ewakuacyjnymi (drzwi lew lub prawe)
	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Znak : prostokątny Tło : zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia : może kierować w lewo lub w prawo
	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół	Znak : prostokątny Tło : zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół na lewo lub prawo
	Pchać aby otworzyć	Znak : kwadratowy lub prostokątny Tło : zielone Symbol: biały fosforescencyjny ¹	Znak jest umieszczony na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania
	Ciągnąć, aby otworzyć	Znak : kwadratowy lub prostokątny Tło : zielone Symbol : biały fosforescencyjny	Znak jest umieszczony na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania
	Kierunek drogi ewakuacyjnej	Znak : prostokątny Tło : zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia

b) gaj jest niezołone
rozbicie przegrody
dla uzyskania wyjścia

Załącznik Nr 1

PROTOKÓŁ
Zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych

1. Skład komisji:
  - 1) ..... – przewodniczący
  - 2) .....
  - 3) .....

2. Nazwa i określenie budynku – pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
.....
.....

3. Kategoria zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu:
.....
.....
.....

4. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występująca w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
.....
.....

5. Sposób zabezpieczenia pożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia, itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
.....
.....

6. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
.....
.....

7. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru:
.....
.....
.....

8. Osoba(y) odpowiedzialne za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku niebezpiecznych pożarowo:
.....
.....
.....

9. Osoba(y) odpowiedzialne za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych:
.....

.....
.....
.....

10. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu:

.....
.....
.....

Podpisy członków komisji:

.....
.....
.....
.....

Załącznik Nr 2

**ZEZWOLENIE NR ...../2012
NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO**

1. Miejsce pracy:
.....
(budynek, kondygnacja, pomieszczenie, instalacje)
2. Rodzaj pracy:
.....
(określić rodzaj pracy: spawanie, szlifowanie, ...)
3. Czas pracy:
Dnia ..... od godziny ..... do godziny .....
4. Zagrożenie pożarowe / wybuchowe / w miejscu pracy:
.....
.....
.....
5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru /wybuchu:
.....
.....
.....
6. Środki zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru /wybuchu:
  - a) Przeciwpożarowe
.....
.....
.....
  - b) Bhp
.....
.....
.....
  - c) inne
.....
.....
.....
7. Sposób wykonywania pracy:
.....
.....
.....
8. Odpowiedzialni za:
  - a) Przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających, zabezpieczenia toku pracy niebezpiecznych pożarowo:
Nazwisko i imię: ..... Wykonano – podpis .....
  - b) Wyłączenie rejonu prac spod napięcia:
Nazwisko i imię: ..... Wykonano – podpis .....
  - c) Dokonanie analizy stężeń par ciecży, gazów, pyłów w zakresie występowania niebezpiecznych stężeń:
Nazwisko i imię: ..... Wykonano – podpis .....

d) Stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko i imię: ..... Wykonano – podpis .....

9. Zezwałam na rozpoczęcie prac w dniu ..... od godz. .... do godz. ....

.....
wnioskujący

.....
przewodniczący komisji

10. Prace zakończono w dniu ..... o godzinie .....

Wykonawca .....

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar

Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował

.....
podpis

.....
podpis

Uwaga:

Odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do akt

Wyciąg z Instrukcji

1. Powierzchnia budynku

Budynek A to obiekt wolnostojący 4-o kondygnacyjny (parter + 3 kondygnacje pięter):

- pow. użytkowa piwnic	447,70 m ²
- pow. użytkowa parteru	1.395,70 m ²
- pow. użytkowa I piętra wynosi	1.482,50 m ²
- pow. użytkowa II piętra wynosi	1.543,10 m ²
- pow. użytkowa poddasza	1.415,00 m ²
- pow. użytkowa ogółem	6.284,00 m ²

2. Wysokość budynku

Budynek średniowysoki (SW).

3. Odległość od budynków sąsiadujących

- po drugiej stronie ul. Mickiewicza - ok. 35 m,
- po drugiej stronie ul. Goldhammera - ok. 30 m,
- po drugiej stronie ul. Matki Bożej Fatimskiej - ok. 300 m.
- od strony wschodniej budynek B – Dydaktyczno – Biblioteczny – ok. 25,0 m,
- od strony północnej budynek C i D – Centrum Nowoczesnych Technologii – ok. 100,0 m.

4. Materiały niebezpieczne pożarowo

Nie przewiduje się.

5. Wielkość obciążenia ogniowego

Wg dokumentacji projektowej - nie przekracza 500 MJ/m².

6. Klasa odporności pożarowej

Budynek znajduje się w klasie odporności pożarowej – C.

7. Kategoria zagrożenia ludzi

Kategoria zagrożenia ludzi ZL III.

8. Liczba osób przebywających w budynku i na poszczególnych kondygnacjach

W budynku max. może jednocześnie przebywać 1692 osoby.

- na parterze – 115, w tym 55 pracowników administracyjnych,
- na I kondygnacji – 532, w tym 18 pracowników administracyjnych i technicznych,
- na II kondygnacji – 648, w tym 7 pracowników administracyjnych i technicznych,
- na III kondygnacji – 397, w tym uwzględniona jest liczba pracowników technicznych i liczba miejsc w części hotelowej.

9. Strefy zagrożenia wybuchem

Nie występują pomieszczenia zagrożone wybuchem par i gazów.

10. Podział obiektu na strefy pożarowe

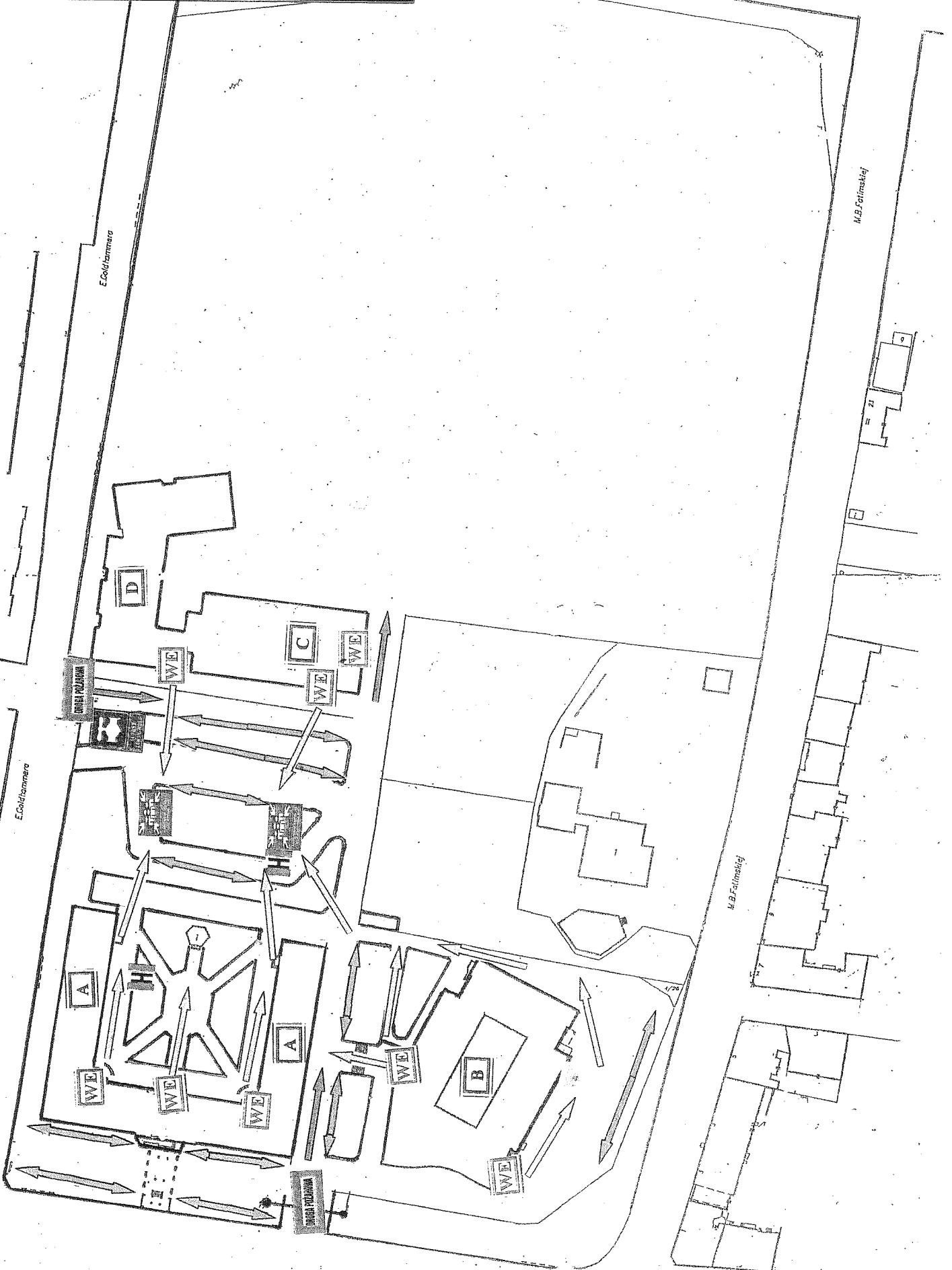
Powierzchniowo – jedna strefa pożarowa

11. Drogi pożarowe

Bramy wjazdowe od ul. Mickiewicza i Goldhammera oraz sieć dróg wewnętrznych o szerokości 5 m.

PLAN USYTUOWANIA BUDYNKÓW Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie

- Hydrant
- główny zawór wody
- miejsce zbiórki do ewakuacji
- droga pożarowa
- skrzynka gazowa
- miejsca parkingowe
- drogi ewakuacyjne
- wyjście ewakuacyjne

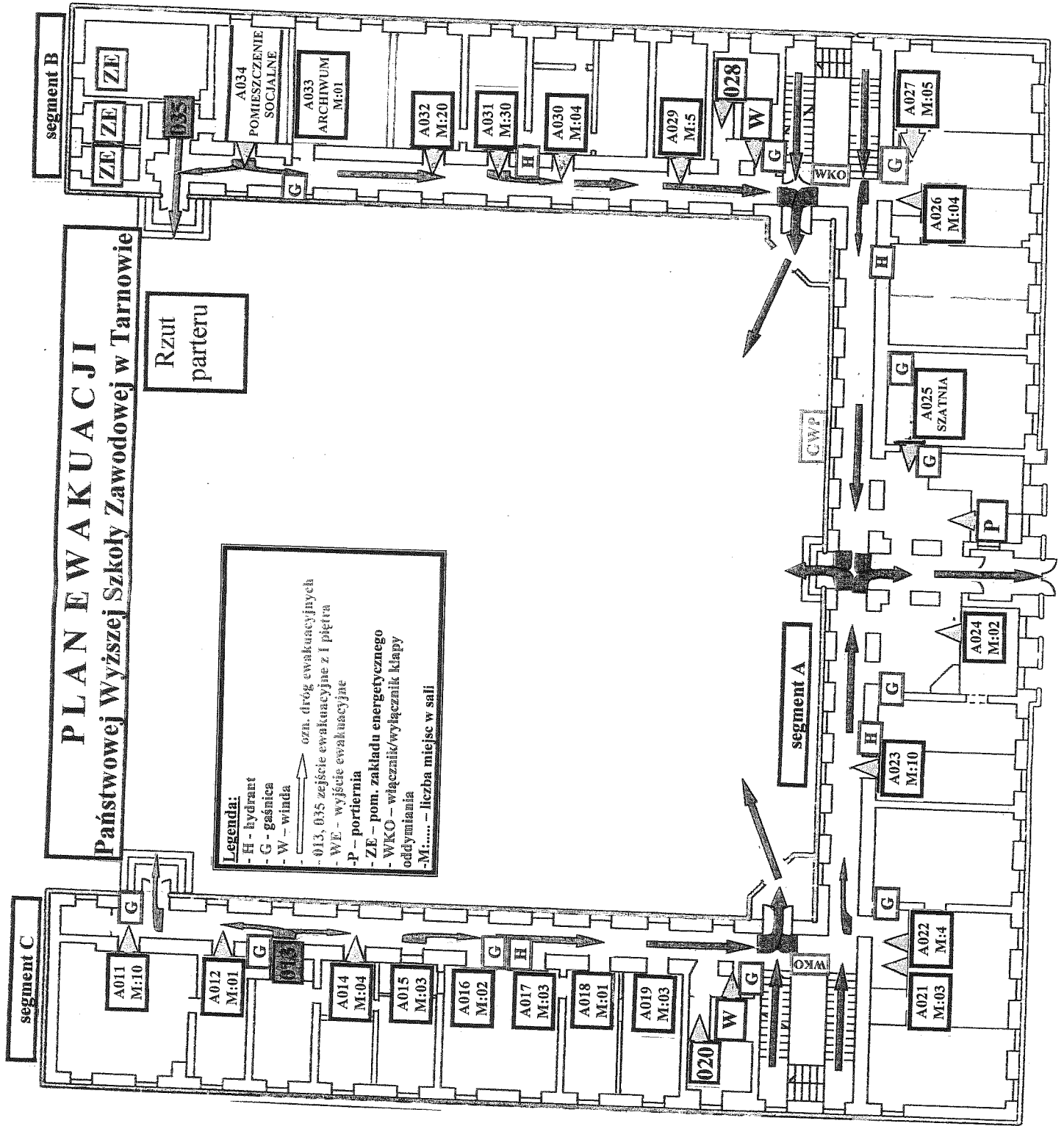
PLAN EWAKUACJI

Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie

Rzut parteru

Legenda:

- H - hydrant
- G - gaśnica
- W - winda
- 013, 035 - zejście ewakuacyjne z I piętra
- WE - wyjście ewakuacyjne
- P - portiernia
- ZE - pom. zakładu energetycznego
- WKO - włącznik/wyłącznik klapy oddymiania
- M:..... - liczba miejsc w sali

segment C

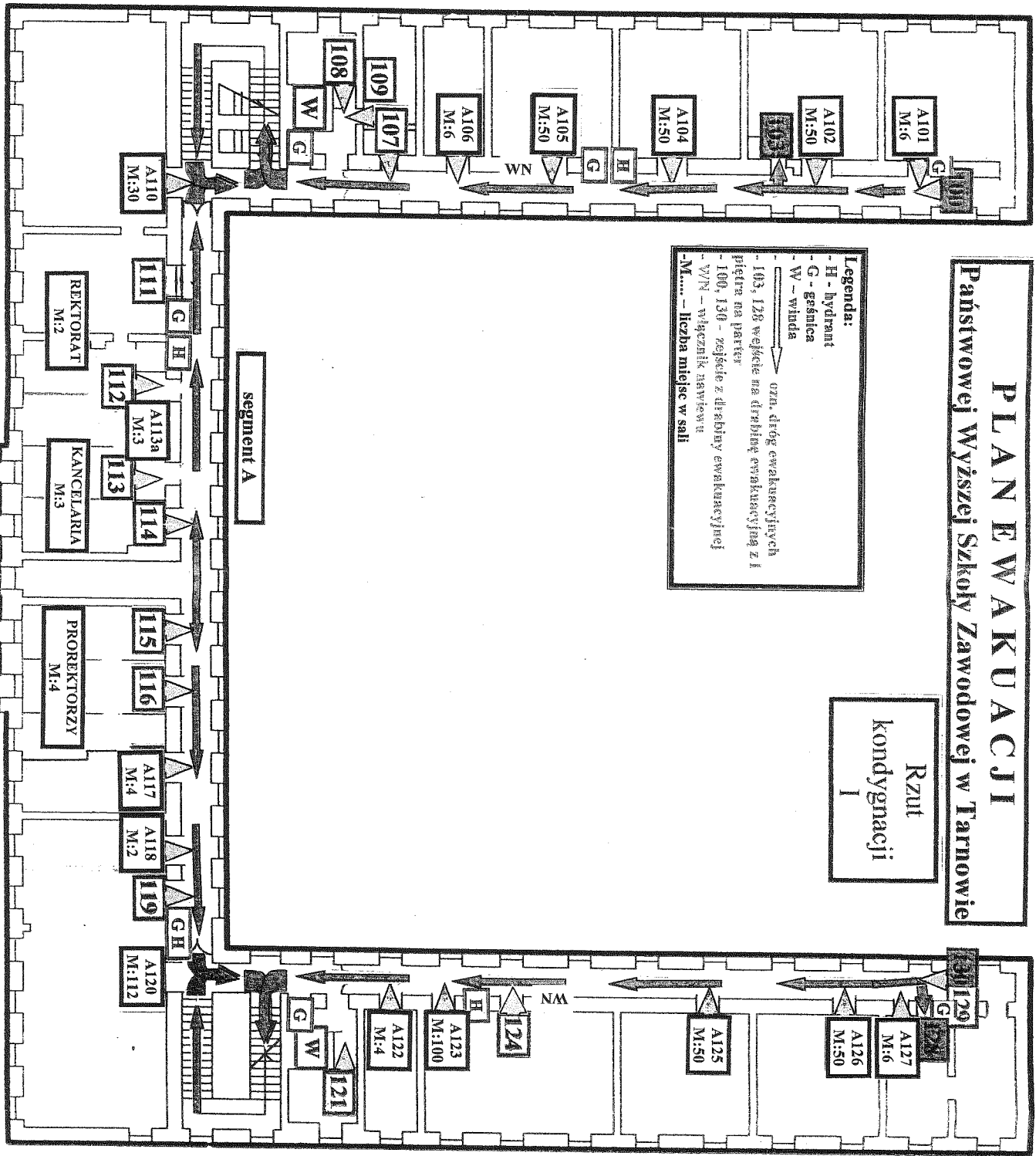
segment B

PLAN EWAKUACJI Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie

Rzut
kondygnacji
I

Legenda:

- H - hydrant
- G - gaśnica
- W - winda
- - - - - ozn. drog ewakuacyjnych
- 103, 128 wejście na drabine ewakuacyjną z I piętra na parter
- 100, 130 - zejście z drabiny ewakuacyjnej
- W/N - właznik nawiewny
- M..... - liczba miejsc w sali

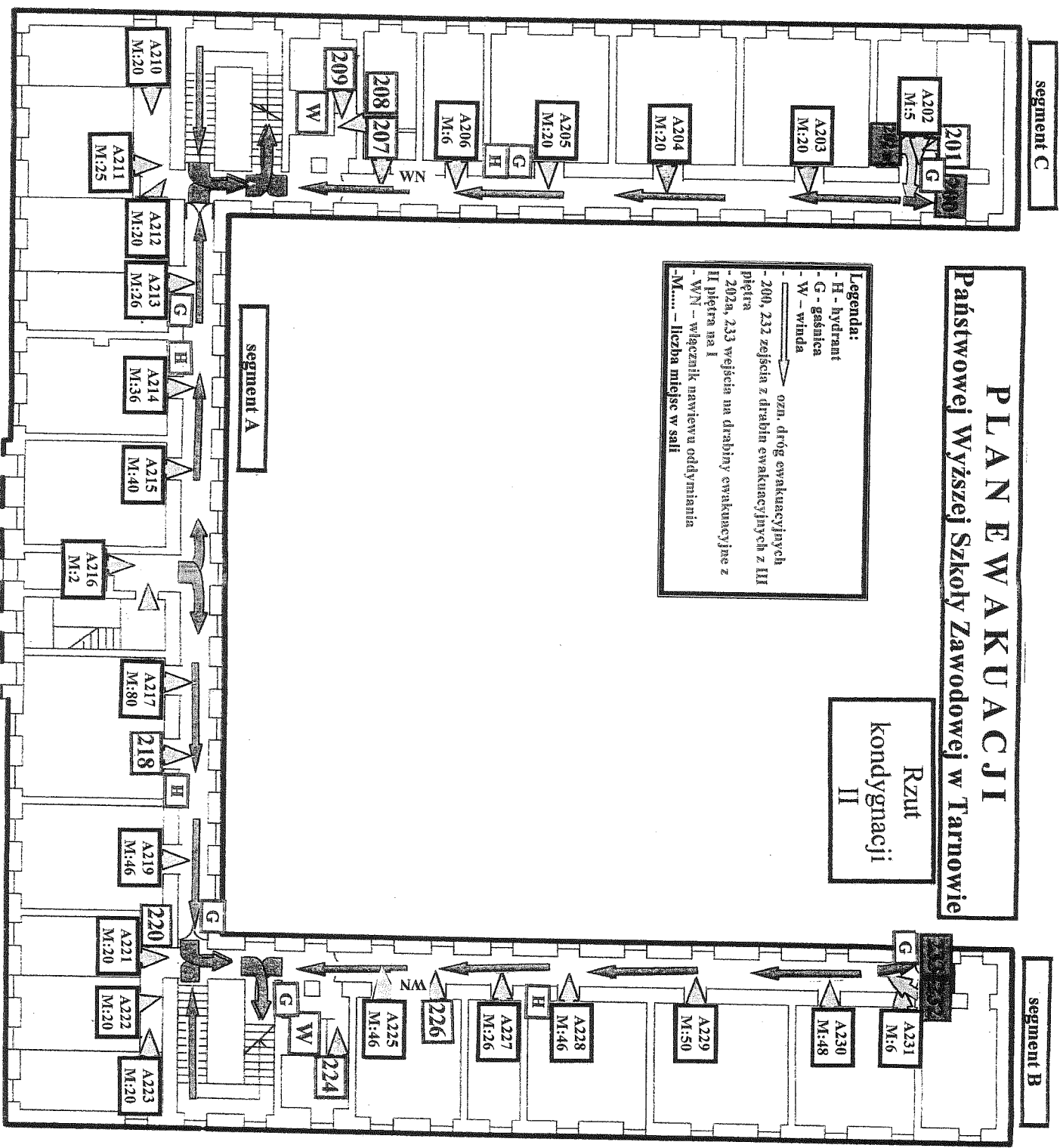

PLAN EWAKUACJI

Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie

Rzut kondygnacji II

- Legenda:**
- H - hydrant
  - G - gasznica
  - W - winda
  - ozn. drog ewakuacyjnych
  - 206, 232 zejścia z drabin ewakuacyjnych z III piętra
  - 202a, 233 wejścia na drabiny ewakuacyjne z II piętra na I
  - W/N - właścznik nawiewu oddymiania
  - M..... - liczba miejsc w sali

segment C

segment A

segment B

PLAN EWAKUACJI

Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie

Rzut kondygnacji III

Legenda:

- H - hydrant
- G - gaśnica
- W - winda
- ↑ ozd. drogę ewakuacyjnych wejście na poddasze
- 308, 342 wejście na drabinę ewakuacyjną z III piętra na I
- K - punkt ksero
- WN - włącznik nawiewu oddymiania
- WKO - włącznik/wyłącznik łdapy oddymiania
- M..... - liczba miejsc w sali

